

Asia: VN/10156/2019

Liikennealan kestävän kasvun ohjelma

Lausunnonantajan lausunto

1. Onko ohjelman tavoitteet tunnistettu oikein? Jos ei niin, miten tulisi muuttaa?

Kyllä

2. Kuinka realistisena pidät esitettyjä tavoitteita?

Tavoitteet on asetettu sopivalle tasolle.

Toimintaympäristö Luvussa 2 on kuvattu liikennealan keskeisiä muutosvoimia sekä liikenteen toimialaa ja markkinoita ja esitetty toimialan SWOT-analyysi. Näkökulma on erityisesti kestävän liiketoiminnan kehittämisessä. ää väliotsikko

3. Mahdolliset kommentit toimintaympäristökuvaukseen.

Puhutaan ilmastonmuutoksen merkityksestä ja torjunnasta päästöleikkauksin, mikä on hyvä. Toisaalta ilmastonmuutosta estävien toimien vaikutuksista ja liikennealan sopeutumista niihin ei ole paljoa käsitelty.

Pandemian vaikutukset ulottuvat liikennesektorille - muun muassa ilmailuun - palveluita tuottavien palveluketjujen kautta lukuisiin elinkeinoelämän ja viranomaistoimijoihin.

Puhutaan laajasti liikennealasta, mutta dokumentissa ei kunnolla avata tai rajata mitä liikennemuotoja se pitää sisällään. Lukijalla saattaa olla hyvinkin suppea mielikuva liikenteestä esimerkiksi vain oman toimintansa näkökulmasta. Liikennemuotojen kautta listaten toimintaympäristö kattaa ainakin tie-, raide-, meri-, ilma- sekä kevyen liikenteen. Kappaleissa 2.2-2.3 avataan toimialaa ja liikennemarkkinaa, mutta eri kulmasta kuin liikennemuodoittain.

Kestävä yritysveltoinen kasvu ja ekosysteeminen ajattelu Luvussa 3 on kuvattu ekosysteemisen kehityksen merkitystä liikennetoimialan innovaatioiden ja viennin edistämiseksi sekä kuvattu vireillä olevaa ekosysteemikehitystä.

4. Puuttuuko tunnistettujen ekosysteemien joukosta jokin vireillä oleva ekosysteemi tai mahdollinen ekosysteemiäihio?

ITS Finland ry:n (<https://its-finland.fi/>) ympärillä tapahtuva toiminta.

Tampereen alueen ekosysteemit, mm. AI ja analytiikka, Autoteollisuus, ITS Factory sekä Älykkäät koneet ja automaatio (<https://business tampere.com/fi/toimintaymparisto/liiketoimintaekosysteemit/>).

Cooperative, connected and automated mobility (CCAM) (https://ec.europa.eu/transport/themes/its/c-its_en)

Maritime Autonomous Surface Ships in ports (MASSPorts) (<https://www.lvm.fi/-/finland-joins-the-international-pioneering-network-of-maritime-autonomous-surface-ships-mass-in-ports-1224130>)

5. Miten muuten haluaisit kommentoida liikennetoimialan ekosysteemistä kehittämistä?

Ekosysteemien veto (systeemikoordinaattori) on tunnistettu olevan suurten kv. toimijoiden kenttää. Suomen kokoisessa maassa ja markkinassa olisi hyvä tukea myös kansallisten tai tietyn liikennemuodon kärjellä etenevien ekosysteemien syntymistä.

Tiekartta 2021 - 2023 Tiekarttaan valikoituneiden toimenpiteiden määrittämisen lähtökohtana on ollut niiden välitön tai välillinen vaikuttavuus ekosysteemien kehittymiseen ja kestävään yritysvetoiseen kasvuun. Tiekartta on päivitetty vuosina 2018 – 2020 Liikennealan kansallisen kasvuohjelman tiekartan täytäntöönpanosta saatujen kokemusten sekä laajapohjaisen sidosryhmien kanssa tehdyn valmistelun pohjalta. Tiekarttaan on valittu ohjelman tavoitteisiin peilaten vaikutuksiltaan merkittävimmät toimenpiteet. Fokus on ollut nimenomaan kestävään liikenteeseen liittyvän liiketoiminnan syntymistä edistävissä toimenpiteissä. Ohjelman nimenomaisten toimenpiteiden lisäksi on tunnistettu hankkeita, joiden eteenpäin viennissä on tärkeää ottaa huomioon liikennealan kestävä kasvun edistämisen näkökulma. Vuosien 2021-2023 tiekartan keskeisiksi toimenpiteiksi on määritelty: 1. Toimintaympäristö kestäväille kasvulle i. Yhteinen tahtotila ja mahdollistava hallinto uudistumisen perustana ii. Monipuolisella rahoituksella vipua kehittämiseen iii. Tutkimuksella ja osaamisella kilpailuetua iv. Vahva yhteinen EU- ja kansainvälinen vaikuttaminen 2. Skaalautuvia kestäviä ratkaisuja vientimarkkinoille v. Kaupungit edelläkävijämarkkinoiden alustana vi. Kokeiluilla kehityksen kärkeen vii. Julkisilla hankinnoilla markkinareferenssejä ja skaalautumista iix. Digitaalinen tieto hyötykäyttöön 3. Jatkuva ekosysteeminen

yhteistyö ix. Yritysvetoisen kasvuekosysteemit viennin vetureiksi
x. Yhteinen kansainvälinen näkyvyys Lämpöleikkaavina ajureina kaikissa toimenpidekokonaisuuksissa näkyvät ilmastonmuutos, kaupungistuminen, digitalisaatio sekä eri sektorirajat ylittävät ratkaisut. Ilmastonmuutoksen ja kaupungistumisen globaaleihin haasteisiin vastaavat ratkaisut luovat mahdollisuuksia toimialan kestäväälle kehitykselle. Digitalisaatio kaikissa liikkumisen ja kuljettamisen muodoissa ja eri sektorirajojen (kuten liikenne, energia ja rakennettu ympäristö) rajapinnoista löytyvät ratkaisut puolestaan antavat keinoja ratkaisujen kehittämiseen ja uusiin innovaatioihin.

6. Mikä toimenpidekokonaisuus on tärkein toimialan kestävä liiketoiminnan vauhdittamista ajatellen?

Jatkuva ekosysteeminen yhteistyö

Toimintaympäristö kestävä kasvulle Toimenpidekokonaisuuden toimilla pyritään luomaan yrityksille pitkän jätteen näkymä politiikka- ja lainsäädäntökehitykseen ja vahvistamaan yhteistä tahtotilaa liikenteen toimialan kestävä kasvun edistämiseen, tarjoamaan innovaatioita ja kansainvälistä kasvua tukevia rahoitusmahdollisuuksia sekä kehittämään mekanismit kansallisen ja EU-rahoituksen täysimääräiseen hyödyntämiseen, vahvistamaan kotimaista ja kansainvälistä tutkimusyhteistyötä sekä tutkimustulosten hyödyntämistä liiketoiminnan pohjan vahvistamaan vaikuttamista EU- ja kansainvälisellä tasolla mahdollistavan kansainvälisen toimintaympäristön ja verkostojen kehittämiseksi.

7. Mitä alla olevista toimenpiteistä pidät vaikuttavimpina? Toimenpiteet on kuvattu tarkemmin ohjelmaluonnoksessa.

Vaikutetaan EU-tutkimusohjelmien sisältöön etupainotteisesti ja koordinoidaan vaikuttamista ja viestejä eri foorumeissa.

Skaalautuvia kestäviä ratkaisuja vientimarkkinoille Toimenpidekokonaisuuden toimilla pyritään luomaan kaupunkien toimilla kotimarkkina kestäville asiakaslähtöisille ratkaisuille, rakentamaan vaikuttavuudeltaan ja skaalautuvuudeltaan nykyistä suurempia kokeiluja, tukemaan julkisilla hankinnoilla innovaatioiden syntymistä ja rakentamaan Suomeen toimiva ekosysteemi liikenteen ja liikkumisen sekä toimialarajat ylittävälle tiedon hyödyntämiselle.

8. Mitä alla olevista toimenpiteistä pidät vaikuttavimpina? Toimenpiteet on kuvattu tarkemmin ohjelmaluonnoksessa.

Edistetään kestävän ja hiilineutraalin liikenteen ja liikkumisen liiketoimintaratkaisujen ja ekosysteemien syntymistä kaupunkiseuduilla.

Jatkuva ekosysteeminen yhteistyö Toimenpidekokonaisuuden toimilla pyritään kiihdyttämään liikennealalla jo käynnistynyttä ekosysteemistä yhteistyötä liiketoimintaekosysteemien syntymiseksi sekä kansainvälistämiseksi. Rakentamaan yhtenäistä liikennealan kasvutarinaa kansainvälisen näkyvyyden lisäämiseksi sekä kansainvälisten kumppaneiden ja investoreiden houkuttelemiseksi

9. Mitä alla olevista toimenpiteistä pidät vaikuttavimpina? Toimenpiteet on kuvattu tarkemmin ohjelmaluonnoksessa.

Toteutetaan tunnistettujen kasvuekosysteemien yhteistä ja koordinoitua kehittämistä, mm. jatkuvan fasilitoinnin, tiedonjaon ja ekosysteemin kypsyysasteen mukainen ohjausmalli. Hyödynnetään laadittuja ekosysteemioppaita liikennetoimialan ekosysteemien kehittämisessä ja jaetaan liikennetoimialan kasvuekosysteemien parhaita käytäntöjä laajamittaisesti.

10. Miten ehdotettuja toimenpiteitä pitäisi kehittää? Mitä muita toimenpiteitä ehdottaisit?

-

11. Onko organisaatiosi kiinnostunut olemaan mukana jonkin toimenpiteen/toimenpiteiden eteenpäin viennissä, minkä?

-

12. Muu mahdollinen palaute.

Julkisena toimijana Ilmatieteen laitoksen toimintaan kuuluu kaikkiin liikennemuotoihin liittyvää tutkimus- ja palvelutoimintaa sää-, meri- ja ilmasto-olosuhteisiin liittyen.

Poutiainen Jani
Ilmatieteen laitos